

Pirtûka Danyêlê - Sed û Heftê Heftê Yekê

Esiñ'uta ya Kiuabii: Kuuma Jeroboamu kwenda Josia, na Kuûtethya Njia Sya Kîvinda Kya Kala

Jeff Pippenger
2024-02-29

Mu mwaka wa 1844, Abaprotestanti bo muri Leta Zunze Ubumwe za Amerika bavuye mu rugendo rwa Millerite maze bafata umwanya wabo w'ubuhanuzi nk'umukobwa wa Babuloni, nk'uko byagereranyijwe na Yerobowamu ubwo yashingaga gahunda y'impimbano yo kuramya igihe amoko ye cumi yo mu majyaruguru yatandukanyaga n'ubwami bw'amajyepfo bwa Yuda. Inyana ebyiri za zahabu za Yerobowamu, imwe mu murwa wa Beteli (bisobanura "inzu y'Imana"/Itorero), n'indi i Dani (bisobanura urubanza/Leta), zagereranyaga gahunda y'ikinyoma y'Itorero na Leta iranga Leta Zunze Ubumwe za Amerika. Ibice byose bigize gahunda y'impimbano ya Yerobowamu y'itorero na leta byari byarashushanyijwe hakurikijwe imiterere nyine yashyizweho mu kwigomeka kwa Aroni. Bityo rero, gahunda y'impimbano ya Yerobowamu yo kuramya yari ishusho ya gahunda y'impimbano ya Aroni yo kuramya.

Mfumo wa kughushi wa Yeroboamu uliwakilisha mfumo wa ibada ambao Uprotestanti uliushikilia ulipojitenga na mwendo wa malaika wa kwanza na kuwa binti, au mfano wa mnyama wa Kirumi wa upapa. Katika kuanzishwa hasa kwa mfumo wa kughushi wa Yeroboamu, nabii kutoka Yuda aliikabili madhabahu yake na mfumo wake wa uongo wa ibada. Mwaka 1844, katika mwanzo hasa wa wajibu wa Uprotestanti ulioasi wa kuanzisha mfumo wa ibada uliowakilishwa kama binti wa Rumi, Wamileriti, kwa imani, waliingia Patakatifu pa Patakatifu pa patakatifu pa mbinguni na kuitambua Sabato, na hivyo wakawakilisha karipio la kinabii kwa binti za Rumi, ambao walichagua kuendelea kushika alama ya mamlaka ya Rumi—ibada ya Jumapili.

Umuhanuzi w'u Buyuda wahanganye na Yerobowamu, aho ngaho ako kanya ahita atangaza ubuhanuzi.

Ane akalilila juu ya madhabahu kwa neno la Bwana, akasema, Ee madhabahu, madhabahu, BWANA asema hivi: Tazama, mtoto atazaliwa katika nyumba ya Daudi, jina lake Yosia; naye juu yako atawatoa sadaka makuhani wa mahali pa juu wanaokufukizia uvumba, na mifupa ya wanadamu itateketezwa juu yako. Naye akatoa ishara siku iyo hiyo, akisema, Hii ndiyo ishara aliyonena BWANA; tazama, madhabahu itapasuka, na majivu yaliyo juu yake yatamwagika. 1 Wafalme 13:2, 3.

Ubuhanuzi huo ulijumuisha kurudiwa mara mbili kwa neno "madhabahu." Kurudiwa mara mbili kwa neno au kishazi katika unabii huwakilisha ishara ya ujumbe wa malaika wa pili, hivyo kutambulisha mwaka 1844, wakati malaika wa pili alipofika na Uprotestanti ukaanguka, ukawa binti wa Babeli. Wakati huohuo nabii alitoa ishara, sawa na vile Wamillerite walivyotambua mwaka 1844 ishara ya Sabato. Kama Yeroboamu alivyomtishia nabii katika aya zinazofuata, mkono wake ulipooza, hivyo kurejelea alama ya Babeli inayolazimishwa juu ya kipaji cha uso au

mkono, na ambayo inapopokelewa kiroho humfanya mtu kuwa kilema milele.

Mwa ajili ya utafiti huu, tunazingatia unabii ambao nabii aliutoa, ukitambulisha kwamba “mtoto atazaliwa kwa nyumba ya Daudi, jina lake Yosia; na juu yako atawatoa sadaka makuhani wa mahali pa juu wachomao uvumba juu yako, na mifupa ya watu itachomwa juu yako.” Yosia humaanisha “msingi wa Mungu”, naye anawakilisha misingi ya Uadventista iliyojengwa katika historia yenyewe iliyofananishwa na kuanzishwa kwa Yeroboamu kwa mfumo wake wa uongo wa ibada. Juu ya mfumo wa uongo wa ibada uliwekwa na Yeroboamu, Yosia angewatia adhabu makuhani walioongoza katika ibada hiyo bandia.

Omuhanuli akakengelela omukonko gwa Mukama ogw’okutagaruka mu njira eyi yaramizemo aho yaza aha kutahoho kwa Yeroboamu, kandi n’okutalya n’obu kunywa omu Beseri. Ku yalire ebyokulya by’omuhanuli w’ebisuba ow’omu Beseri, akateerwaho kuba akabonero k’okufa okwakutahoho abo abaatandika 1844, abakwecweramu kugaruka kandi okulya enyegyesa n’enkora z’obuhanuli ez’ebisuba ez’Obuporotesitante obwakyahuka, nk’oku kimekanyirizibwa obu jeemu bwa 1863. Ekitanda ky’okufa ky’abo abaajeemire omu 1863 kyandibaire nikyo kimwe n’ekitanda ky’okufa ky’omuhanuli w’ebisuba ow’omu Beseri. Ekitanda ky’okufa ky’Obuporotesitante obwakyahuka kikaba kiri ebyafaayo by’Ogusita 11, 1840 okuhika 1844, obu bo—abantu ba Ruhanga abaabandize okulondebwa—baasigwaho, kandi bahinduka abahara ba Rooma. Ekitanda ky’okufa ky’Obwadiwenti bwa Laodikea nakyo kiriba hagati y’itariki ei maraika ow’amaani yashuubukirehohoho omu Sebutemba 11, 2001, nk’oku yakikozire omu 1840, n’esaaha y’omutingito omukuru, ekirikumanyisa etteeka rya Sande eriri haihi kuija.

2001 muiyemvia 11-ari, uvasilo wa elfu mia moja na arobaini na nne waanzile, na malaika waanzile kutambuka Yerusalemu akiika alama pa kipaji cha uso cha avo vasusumira na kulila kwa sababu ya machukizo gatendwago katika inchi (United States), na katika kanisa (Uadventista wa Laodikia). 2001 muiyemvia 11-ari, zambi za mase, zasimamiwago na machukizo gane ga Ezekieli, zikaluka kweli za kujaribu za wakati uwo katika mchakato wa uvasilo uwo waanzile.

1863年၏ စမ်းသပ်ခြင်းသည် 1863 ခုနှစ်တွင် ပယ်ချခံခဲ့ရသော လဝေဝံတုတု အခန်း ၂၆ ပါ “ခုနစ်ကာလ” ဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသည့် Millerite လုပ်ရှားမှု၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များနှင့် သက်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစမ်းသပ်ခြင်းတွင် နောက်မိုး၏ ငြိမ်သက်ခြင်းကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် ယရေမိ၏ ရှေးဟောင်းလမ်းခရီးများသို့ ပြန်လည်သွားလာလိုစိတ်ရှိခြင်း သို့မဟုတ် မရှိခြင်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ 1888 ခုနှစ်၏ စမ်းသပ်ခြင်းမှာ Elder Jones နှင့် Waggoner တို့က ယူဆောင်လာခဲ့သော လာအိုဒီးယား အသင်းတော်အတွက် သတင်းစကားဖြစ်ပြီး ယင်းသည် ယုံကြည်ခြင်းအားဖြင့် ဖြောင့်မတ်ခြင်း၏ သတင်းစကားလည်း ဖြစ်သည်။

لَهْگَل و ، ناکهت یرئیلیم یهونهن توو زب وان هتش یهگ راجمهک هی ایکی دوال وب یمایهپ ، 1856 یلّاس مل وب یمایهپ وان ین اکهر مسهراچ مهب مک ینوومزهئ وهئ وودرهه مالهب ؛تاه اد«راج تهوه» یمدایز یی کانووړ وهئ . هونهن ارکتهر اد 1863 یلّاس مل ، هنهن ارهه مهبم غهئپ یووژئ یمایهپ اههورهه و ، ووباردن اش ین ایکی دوال یووژئم» ی (chazon) یهونهن ینیب و ، ووباردن اش ین «نتو مکرده» ی (march) یهونهن ینیب مهب منوومزهئ یربوتکئ ی 22 مل نایؤخ ینووبواوهت هنهن ینیب وهئ وودرهه . هونهن ارکتهر اههورهه ش«هنهن ارهه مهبم غهئپ مهب یی اتؤک هشی مهه اس ع مکنوچ ، هونهن ارکتهر نایکوودرهه رتاود لّاس هدزون و ، هوهووب یزؤد اد 1844 تئینئ سانهه دکاته رهس .

ថ្ងៃទី១១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០១ ការសាកល្បងនៃការបោះឆ្នោត១៨៦៣ និងឆ្នាំ១៨៨៨ បានក្លាយជាសំណុំរឿងពិតសម្រាប់សាកល្បងមុតងទៀត ពីព្រោះទាំងពីរនោះបានជាប់ទាក់ទងនឹងផ្តល់បុរាណនយោបាយ នៅកាលបរិច្ឆេទនោះ សាកល្បងថ្មីក្រោយបានមកដល់ ហើយការសាកល្បងឆ្នាំ១៩១៩ ក៏បានមកដល់ដំណើរការនៃឆ្នាំ១៩១៩

ដំណឹងល្អអក្ខរក្រមក្នុងក្រុមហ៊ុនអំពីព្រះគ្រីស្ទមួយអង្គគឺលើខ្មែរអក្ខរក្រមនយោបាយក្នុងស្រុក គួរឲ្យមានលើកឡើងជាសារ «សន្តិភាព និងសុវត្ថិភាព» ក្នុងក្រុមហ៊ុន។

នៅពេលនេះមានប្រទេសភាពនីមួយៗ ជំពូក១៨ បានចុះមកនៅថ្ងៃទី១១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០១ ខាង១ ដល់៣ បានសម្រេច ហើយខាង១ ដល់៣ តំណាងឲ្យសារនៃ «សំឡេងទីមួយ»។

“Ndizha iza iryi jambo ko natangaje yuko New York igiye guhanagurwa n’umuraba ukomeye w’amazi? Ibyo sinigeze mbivuga. icyo navuze ni uko, ubwo narebaga inyubako nini zari zirimo kuzamurwa yo, igorofa hejuru y’igorofa, naravuze nti: ‘Mbega ibintu biteye ubwoba bizabaho igihe Uwitwaga azahaguruka kugira ngo anyeganyeze cyane isi! Ubwo ni bwo amagambo yo mu Ibyahishuwe 18:1–3 azasohozwa.’ Igice cya cumi n’umunani cyose cy’Ibyahishuwe ni umuburo w’ibigiye kuza ku isi. Ariko nta mucyo wihariye mfite ku birebana n’ibigiye kuza kuri New York, keretse ko nzi yuko umunsi umwe inyubako nini zahozizahirikwa n’uguhindukiza no guhinyagura kw’imbaraga z’Imana. Uhereye ku mucyo nahawe, nzi yuko kurimbuka kuri mu isi. Ijambo rimwe riturutse ku Mwami, gukozwa kumwe kw’imbaraga ze zikomeye, kandi ayo mazu y’igitinyiro azagwa. Ibintu bizabaho biteye ubwoba ku buryo tudashobora kubwiyumvisha.” Review and Herald, July 5, 1906.

Okubwera kwa mngelo wa Chivumbulutso 18, mvula yakugwa m’mbuyo inayamba kugwa pang’ono-pang’ono, ndipo “mtsutsano wa uneneri” woimiridwa m’chaputala chachiwiri cha Habakuku unayamba. Mtsutsanowo unali wokhudza njira ziwiri zomvetsetsera uneneri wa Baibulo, ndi uthenga wabodza ndi weniweni wa mvula yakugwa m’mbuyo. Mtsutsanowo umatha pamene “liwu lachiwiri” la Chivumbulutso 18 lifika ndi kuzindikiritsa chiambi cha chiweruzo chachiphamaso cha Mulungu pa Babulo wa masiku ano, ndipo limaitanira gulu lina la Mulungu kutuluka mu Babulo. Kufika kwa liwu lachiwiri kumasonyeza mapeto a mbiri ya kusindikizidwa kwa zikwi zana limodzi ndi makumi anayi ndi zinayi, zomwe zimaimiridwa ndi chonyansa chachinayi, chomwe nachonso chimaimira m’badwo wachinayi ndi womaliza wa Chiadiventisti cha Laodikaya monga kugwadira dzuwa, pa lamulo la Sabata la Lamulungu lomwe layandikira kubwera.

Akufa embeddelo lya Bupolotesitante obwasaliziddwa, wakati w’okukka kw’omumalaika n’omulyango ogwaggwaawo ogwa 1844, kwalaga akufa embeddelo lya Obwadiventi obwa Laodikiya wakati w’okukka kw’omumalaika n’omulyango ogwaggwaawo ogw’etteeka lya Ssande eriri kumpi okujja. Nnabbi eyava mu Yuda yaziikibwa mu ntaana y’emu ne nnabbi ow’obulimba ow’e Beseri, era kabaka Yosiya bwe yatandika enkyukakyuka ye, yayimirira mu maaso g’entaana eyo yennyini. Enkyukakyuka ya kabaka Yosiya, erinnya lye eritegeeza “emisingi gya Katonda”, yatandika Katonda bwe yatandika okukulemba abantu Be ab’ennaku ez’oluvannyuma okuddayo eri emisingi nga September 11, 2001. Enkyukakyuka ye yali yatandise omulimu ogw’okuzzaawo yeekaalu bwe gwatwalibwa mu ngalo.

Na ikatokea katika mwaka wa kumi na nane wa mfalme Yosia, mfalme akamtuma Shafani mwana wa Asalia, mwana wa Meshulamu, mwandishi, kwenda nyumbani mwa Bwana, akisema, Panda kwa Hilikia kuhani mkuu, ili ahesabu fedha zilizoletwa nyumbani mwa Bwana, walizozikusanya walinzi wa mlango kutoka kwa watu; nao na wazitie mkononi mwa watenda kazi, wenye usimamizi wa nyumba ya Bwana; nao na wawape watenda kazi walio katika nyumba ya Bwana, ili kutengeneza palipobomoka pa nyumba; kwa mafundi seremala, na wajenzi, na waashi, na kwa kununua mbao na mawe ya kuchongwa ili kuikarabati nyumba. Lakini hawakuhesabiana nao kwa habari ya fedha zilizotiwa mikononi mwao, kwa sababu walitenda kwa uaminifu. Hilikia kuhani mkuu akamwambia Shafani mwandishi, Nimekiona kitabu cha torati katika nyumba ya Bwana. Hilikia akampa Shafani kile kitabu, naye akakisoma. Shafani mwandishi akamwendea mfalme, akamletea mfalme habari tena, akasema, Watumishi wako wameikusanya fedha iliyopatikana nyumbani, nao wameitia mikononi mwa watenda kazi, wenye usimamizi wa nyumba ya Bwana. Kisha Shafani mwandishi akamwonyesha mfalme, akisema, Hilikia kuhani amenipa kitabu. Shafani akakisoma mbele ya mfalme. Ikawa, mfalme aliposikia maneno ya kitabu cha torati, akayararua mavazi yake. Mfalme akamwamuru Hilikia kuhani, na Ahikamu mwana wa Shafani, na Akbori mwana wa Mikaia, na Shafani mwandishi, na Asaya mtumishi wa mfalme, akisema, Enendeni, mkamwulize Bwana kwa ajili yangu, na kwa ajili ya watu, na kwa ajili ya Yuda yote, kuhusu maneno ya kitabu hiki kilichopatikana; kwa maana ni kuu hasira ya Bwana iliyowaka juu yetu, kwa sababu baba zetu hawakusikiliza maneno ya kitabu hiki, ili kutenda sawasawa na yote yaliyoandikwa juu yetu. 2 Wafalme 22:3–13.

Ubuhanuzi bw'uko umwana yari kuzavuka akitwa Yosiya, bugaragaza itariki ya 11 Nzeri 2001, ubwo marayika ukomeye yamanukaga maze akayobora ubwoko Bwe bwo mu minsi y'imperuka gusubira mu nzira za kera. Uko kumanuka kwari kwaragizwe ikigereranyo mbere n'ukumanuka k'uwo marayika nyine ku wa 11 Kanama 1840. Uko kumanuka kwombi kwaranzwe n'ugusohora k'ubuhanuzi buvuga kuri Islamu. Umuntu wo mu mateka izina rye rifitanye isano no kumenya mbere y'igihe, no gutangaza mbere y'igihe ubuhanuzi bw'igihe buvuga kuri Islamu buboneka mu Byahishuwe igice cya cyenda umurongo wa cumi na gatanu, ni Yosiya.

Okuburuka kwombi kw'omumalayika ow'omu Okubikkulirwa essuula ey'ekkumi oba ey'ekkumi n'omunaana, erinnya "Yosiya" liteekebwako akabonero. Josiah Litch yaleeta obubaka bwa Obusiraamu obwatuukirizibwa nga Agusito 11, 1840, era nga Ssebutemba 11, 2001 obunnabbi obw'okuzaalibwa kw'omwana ayitibwa Yosiya, obwali bwanjulwa nnabbi atawulira mu byafaayo bya Yerobowaamu, bwatuukirizibwa mu Adventism ya Lawodikiya, ng'omumalayika akulemba abantu Be ab'ennaku ez'oluvannyuma okuddayo mu byafaayo eby'omusingi, omwatuukirizibwa okwo obwolekanyi bwa nnabbi atawulira ne Yerobowaamu bwe bwali busisinkanidde. Obujulizi obw'Ebyawandiikibwa bwalaga okutegeeza okw'omuntu ayitibwa Yosiya ajja okujja, era ebyafaayo ebifaananyizibwa nnabbi atawulira bwe byaddamu mu 1844, okutegeeza kwe okw'erinnya ne kuddamu nate okutekebwa mu mboozu ey'obunnabbi.

Mweri wa ngabu ya Yuda, pa Septemba 11, 2001, akatongozwa andu ake a muthenya wa mwisho kucokera ku njira ya kala ya Yeremia, iria syamwelesyaga myaka mirongo inya na itaano na itandatũ, iyo Mũthumwa wa Lirĩka aatethesya hekaru, nĩguo eze ghafula kuri yo pa Oktoba 22,

1844. Yosia aakũlya mũthĩnyo wa Musa hingo ãrĩa aambĩrĩrie wĩra wa kũtonya hekaru. Wĩra wa andũ mia imwe na mũongo ãna na ãna nĩ Isaya awumwĩkĩtie ta wĩra wa kũcookesya.

Vêe vâkakora tale na veika dravudravua makawa, vêe vâtara cake tale na veika sa lala tu eliu, ka vêe vâvakavinakataka na veikoro sa rusa, io, na veika lala ni vuqa na i tabatamata. Aisea 61:4.

힐기야와 요시야가 성전을 수리하고 회복한 일은, 이사야가 하나님의 마지막 날의 백성이 이루는 일로 제시하는 바로 그 일이다. 이는 모든 선지자들이 자신들이 살던 시대보다 마지막 날들에 대하여 더 많이 말하기 때문이다. 그 일은 또한 에스라 시대에 바벨론에서 나왔던 자들에 의해서도 예표되었다.

Nokuti twali bazike; naye Katonda waffe tatulekanga mu bunyage bwaffe, naye atugoloddeko ekisa mu maaso ga bakabaka ba Buperusiya, okutuweereza okuzzibwamu amaanyi, okuyimirizaawo ennyumba ya Katonda waffe, n’okuddaabiriza amatongo gaayo, era n’okutuwa olukomera mu Yuda ne mu Yerusaalemi. Ezera 9:9.

Miti yizezebi yi kalukile lulwila Ezra yikamalukile pano vabafumine mu Babilona, kabiji yilembulula mulimo wa kubwezha Tempele waikalangako Yoshia, mulimo watongolwa na Isaya wa bantu ba Lesa ba moba a mwisho, kabiji watendelekele pa 11 Sitenbala, 2001. Mu Kusokolola, Yohane naye watongola uwo mulimo.

Û dengê ku min ji ezmên bihist, dîsa bi min re axivî û got: “Here, wê pirtûka piçûk a ku li destê wî milyaketî yê li ser deryayê û li ser axê radiweste vekirî ye, bigire.” Û ez çûm cem milyaketî û min jê re got: “Wê pirtûka piçûk bide min.” Û wî ji min re got: “Wê bigire û bixwe; ewê zikê te tal bike, lê di devê te de wê wek hingiv şîrîn be.” Û min wê pirtûka piçûk ji destê milyaketî girt û xwar; û di devê min de wek hingiv şîrîn bû, lê gava ku min xwar, zikê min tal bû. Û wî ji min re got: “Divê tu dîsa li ber gelek gelan û neteweyan û zimanan û padîşahan pêxemberî bikî.” Û qamîşek wek darikê destê min hat dayîn; û milyaket rawesta û got: “Rabibe, Perestgeha Xwedê, û gorîgehê, û wan ku tê de perestî dikin bipîve. Lê hewşa ku li derveyî Perestgehê ye derxîne û wê nepîve, çimkî ew ji neteweyên bêxwedê re hatiye dayîn; û ew ê bajarê pîroz çil û du meh bin lingan bidin.” Û ezê hêzê bidim her du şahidên xwe, û ew ê hezar û dused û şêst rojan pêxemberî bikin, cilên xwe ji palazê kirpîç kirine. Peyxam 10:8–11:3.

Muri iki gice, Yohana ahagarariye aba-Millerite bari bariye ubutumwa bwari mu kuboko kw’umumarayika ubwo yamanukaga ku wa 11 Kanama 1840, ariko kandi bakaba baranasogongewe no gucika intege gukomeye k’umubabaro kwo ku wa 22 Ukwakira 1844. Ahagaze kuri uko gucika intege gukomeye kwa 1844, Yohana yabwiwe ko we, nk’ikimenyetso cy’abantu b’Imana bo mu minsi y’imperuka, agomba kongera kunyura mu nararibonye yashushanyijwe n’igihe cyo kuwa mu 1840 kugeza mu 1844, bityo akerekana mbere y’igihe kuwa 11 Nzeri 2001 no ku itegeko ryo ku Cyumweru rigiye kuza vuba. Yabwiwe ati: “Ukwiriye kongera guhanura imbere y’amoko menshi, n’amahanga, n’indimi, n’abami,” ibyo bikaba bihagarariye ko isi yose imurikirwa igihe umumarayika amanuka mu Ibyahishuwe igice cya cumi n’umunani, igihe amateka y’Ibyahishuwe igice cya cumi asubiwemo—“umurongo ku murongo.”

'Andendwa na kumanyisha historia ambayo ingerudiwa wakati watu wa Mungu wa siku ya mwisho wangetabiri tena, Yohana aliambiwa “asimame na kupima” hekalu la Mungu. “Kupima” kwake kulitambulishwa kwa namna ya pekee, kwa maana alikuwa amewekwa katika mwaka wa 1844, ambako tumbo lake lilifanywa kuwa chungu kwa kukatishwa tamaa kwa Oktoba 22. Aliambiwa kupima hekalu, lakini auache ua wa nje, ambalo aliambiwa lilikuwa linawakilisha wakati wa Mataifa, watakapolikanyaga ua huo kwa miaka elfu moja mia mbili sitini. Miaka hiyo elfu moja mia mbili sitini iliisha mwaka wa 1798. Yohana alipaswa kuanza kupima kwake katika 1798, na kuacha ile miaka elfu moja mia mbili sitini iliyotangulia, ambapo hekalu la kiroho na Yerusalemu wa kiroho vilikuwa vimekanyagwa chini. Alikuwa amesimama katika kukatishwa tamaa kwa 1844, basi kutoka 1798 hadi 1844, ni miaka arobaini na sita. Hiyo miaka arobaini na sita inawakilisha hekalu.

Yohana, jinsi watu wa Mungu wa siku za mwisho walivyopaswa kutoa unabii tena, kama walivyofanya kuanzia 1840 hadi 1844, wangeanza wakati malaika alishuka katika utimilifu wa unabii kuhusu Uislamu. Kazi yao ya kutoa unabii tena ingehitaji kazi ya kupima hekalu, nayo kazi hiyo ingewakilisha uchunguzi wa “njia za kale,” yaani historia iliyowakilishwa na “hekalu,” iliyoanza wakati wa mwisho mwaka 1798, na kuishia kwa mshangao mkuu wa 1844. Walipoanza kazi yao ya kuchunguza njia za kale za Yeremia, ambazo ndizo “hekalu la miaka arobaini na sita” la Yohana, laana ya Musa ilionekana katika kifusi kilichotapakaa kote katika hekalu, na utabiri wa Yosia ajaye ukatimizwa. Kazi ya Yosia pia inatambulishwa tena na Isaya:

Kandi bena baaku bakatunga mahali pa kale palibomolewa; ukainua misingi ya vizazi vingi; nawe utaitwa, Mkarabati wa boma lililobomoka, Mrejeshaji wa njia za kukaliwa. Isaya 58:12.

Luhya lya tsing'ani ta Nyasaye ba njiri b'a masiku ka mwisho baali kugarura “inzila z'okwikhalamo,” eziri “inzila za kale” za Yeremia. Baali kwombeka kandi ebisika ebyakafunzikha ebyakale, nga abakhuzi mu mboozu za Yosia nende Ezra baali bakhuyitsang'a. Baali kukolesa enjala ya “olulimi khululimi,” mana shibalikha obusa “okukhwitsa” obulamu bw'imbali ya musingi ya Uadiventi, obumanyikhana nende hekaalu ya emyaka mirongo ina nende sita, halali mu kukhola batyo baali “okukhwitsa emisingi ya emilongo mingi.” Baali kumanya mbu buli mukhono kwa kulong'okha khumanyikha omulimo gwa musingi, mbu “olulimi khululimi” lumanyisia emisingi ya masiku ka mwisho okuva mu 1798 okhula mu 1844. Baali kulong'okha “oluvunu,” mana oluvunu lumanyisia okhukabuka khwa mbere mu shibya oba mu lukumba, olufungulilanga inzila ya amalwa mangi kandi. “Oluvunu” olw'ali lulong'okhwe lwali obuhikani bwa 1863.

Yosia alipowasili tarehe 11 Septemba 2001, watu wa Mungu wa siku za mwisho walirudi kwenye njia za kale za Yeremia na kuanza kupima historia ya Wamillerite. Waligundua “pengo.”

Waliitambua kweli ya vito vya ndoto ya Miller walipokuwa wakijenga “mahali pa zamani palipoharibika.” Waligundua “nyakati saba,” kama Yosia alivyofanya, nao wakarejesha kweli ya Mambo ya Walawi ishirini na sita, na hivyo wakainua “mahali pa ukiwa wa zamani.”

Waliporejesha maangamizo ya “kwanza” na ya “mwisho” ya Mambo ya Walawi ishirini na sita, ndipo walipotambua kwamba moja lilimalizika mwaka 1798 na lingine mwaka 1844. Hivyo basi, kazi yao ya kuinua mahali pa ukiwa wa zamani ndiyo ilikuwa hasa ile “fimbo” aliyopewa Yohana iliyomwezesha kulipima hekalu.

Yuda qabilasining Arsloni O‘z xalqini qadimgi yo‘llarga qaytarib olib bordi, toki ular keyingi yomg‘ir xabarini topa olsinlar; va keyingi yomg‘ir xabari uchinchi voyga oid Islom xabaridir. Ular oxir-oqibat Habakkukning ikki muqaddas lavhasini — 1843 va 1850-yillardagi kashshoflik jadvallari orqali ifodalanganidek — kashf etganlarida, poydevor Vahiy kitobining sakkizinchi bobidagi “uch voy”ni o‘z ichiga olganini, hamda ikkinchi voy Millerchilar ma’badi bunyod etilgan poydevor tarixida yakunlanganini ko‘rdilar. Shundan so‘ng ular bashoratlarning uch karra tatbiq etilishi qoidasining tushunchasi Yuda qabilasining Arsloni tomonidan avvaldan o‘rnatib qo‘yilganini angladilar, toki ular Yeremiyoning qadimgi yo‘llariga qaytganlarida, “orom va tetiklik”ni tanib olsinlar; bu esa uchinchi voyning keyingi yomg‘ir xabari bo‘lib, birinchi va ikkinchi voylarning ikki guvohi bilan aniqlanib, mustahkamlangan.

Tutokomezha funzo hili katika makala inayofuata.

“Dijmin hewl dide ku hiş û birûskên bira û xwişkên me ji xebata amadekirina gelê ku di van rojên dawî de bisekinîn, bidivêre. Sofistîkayên wî ji bo vê yekê hatine çêkirin ku hişan ji metirsî û erkên vê demê dûr bixin. Ew ronahiyê ku Mesîh ji ezmên hate da ku ji bo gelê Xwe bide Yûhenna, wek tiştêkî bê qîmet dihesibînin. Ew fêr dikin ku dûmenên ku niha li pêşiya me ne, ewqas girîng nînin ku baldarîyek taybet werin dayîn. Ew rastiya ku ji esmanî ye bê bandor dikin û gelê Xwedê ji ezmûna wan a berê dizinin, û li şûna wê zanistêkî derewîn didin wan.

“‘Bwana asema hivi, Simameni njiani, mkaone, mkaulizie mapito ya kale, ilipo njia iliyo njema, mkaitembee.’ Yeremia 6:16.

“Ka pyndon uwei ruh ban pyut noh ïa ki nongrim jong ka jingngeit jong ngi—ki nongrim kiba la buh ha ka jingïathuhlypa jong ka kam jong ngi da ka jingpule ba ainguh bad ba duwai ïa ka Ktien bad da ka jingpynpaw. Ha kine ki nongrim ngi la tei naduh ki sanphew snem kiba la leit noh. Ki briew ki lah ban mut ba ki la shem ïa ka lynti kaba thymmai bad ba ki lah ban buh ïa u nongrim uba kham skhem ban ïa uta uba la dep buh. Hynrei kane ka long ka jingshukor kaba khraw. Ym don mano mano ruh ban buh ïa uwei pat u nongrim hynrei tang ïa uta uba la dep buh.”

“Ë myaka ya ùtangi, aingĩ nĩmaringite gwaka wĩtikio ùmwe mweru, na gũthikwo kwa mĩhianano mipya. No nyũmba yao yaarĩ kũhĩa nginya rĩ? O na itaikũma, nĩyagwĩte, nĩ ùndũ tiyathikĩtwo igũrũ rĩa Rũaro.

“Abigishwa ba mbere ntibagombaga guhura n’amagambo y’abantu? Mbese ntibagombaga kumva inyigisho z’ibinyoma, hanyuma, bamaze gukora byose, bagahagarara badatsimbarara, bavuga bati: ‘Nta wundi musingi umuntu ashobora gushyiraho, uretse uwashyizweho’? 1 Abakorinto 3:11.”

“Se tukwate ku bukosefu bwetu bwa ntendekelo ne ku bwakukosa kufika ku mpela. Ebyambo bya maka byatumwa na Leza kandi na Kristo kuli bano bantu, ukubafumya mu nsi, cintu ku cintu, ukwingila mu musana uwaboneka bwino uwa cine ca lelo. Na milomo yakwe yalengezebwe no mulilo wa mushilo, ababomfi ba kwa Leza babiliile ubutumwa. Ishiwi lya bulesa lyabikile icitemwiko calyo pa bwine bwa cine icabililwe.” Testimonies, voliyumu 8, 296, 297.